

PATRIMONIUM 2007

REDACTIERAAD PATRIMONIUM

Prof. Dr. Walter Pintens (voorzitter redactieraad)

Prof. Dr. Johan Du Mongh (hoofdredacteur)

Charlotte Declerck

PATRIMONIUM 2007

Prof. Dr. WALTER PINTENS
Prof. Dr. JOHAN DU MONGH
Editors

Met bijdragen van

V. ALLAERTS – CH. DECLERCK – G. DEKNUDT –
J. DU MONGH – J. FACQ – A. MAELFAIT –
D. MICHIELS – S. MOSSELMANS – D. PIGNOLET –
W. PINTENS – M. PUELINCKX-COENE –
J. RUYSEVELDT – K. VANWINCKELEN –
A. VERBEKE – J. VERSTRAETE

Patrimonium 2007
Walter Pintens en Johan Du Mongh (eds.)

© 2007 Intersentia
Antwerpen – Oxford
<http://www.intersentia.be>

Afbeelding cover:
Andy Warhol, Dollar Sign, 1981
© 2007 Andy Warhol Foundation for the Visual Arts/SABAM Belgium 2007
Photo credit: The Andy Warhol Foundation, Inc./Art Resource, NY

ISBN 978-90-5095-717-5
D/2007/7849/85
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgevers.

VOORWOORD

Patrimonium biedt een jaarlijkse actualisering van het huwelijksvermogensrecht, het samenwoningsrecht, het schenkingsrecht en het erfrecht, met aandacht voor fiscale accenten.

De tweede editie, *Patrimonium 2007*, bestaat opnieuw uit vier delen.

In een eerste deel worden de rechtspraak en de rechtsleer uit de periode 1 juli 2006 tot 30 juni 2007 besproken.

In een tweede deel wordt een overzicht geboden van nieuwe wetgeving en relevante wetsvoorstellen.

In een derde deel worden tien vragen uit de praktijk beantwoord.

Patrimonium wordt in een vierde deel afgesloten, bij wijze van epiloog.

Wij zijn fier u dit mooie werkstuk van de leden van het Instituut voor Familiaal Vermogensrecht van de K.U.Leuven te kunnen aanbieden. *Patrimonium 2007* kon bovendien rekenen op de uitdrukkelijke steun van eminente collega's en praktizijnen uit het vakgebied, waarvoor onze oprechte dank.

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar mevrouw Charlotte Declerck, zonder wier enthousiasme en energie *Patrimonium* nooit had kunnen worden gerealiseerd.

Wij hopen ook met *Patrimonium 2007* de rechtsbeoefenaar van dienst te zijn geweest en houden ons te uwer beschikking voor het beantwoorden van vragen in een volgende editie.

Johan du Mongh en Walter Pintens

INHOUD

VOORWOORD	v
-----------------	---

DEEL I. KRONIEK FAMILIAAL VERMOGENSRECHT

Coördinatie Prof. Dr. JOHAN DU MONGH	1
--	---

Hfdst I. Primair huwelijksvermogensstelsel

VEERLE ALLAERTS	3
-----------------------	---

I. Algemeen	3
II. Verplichting tot hulp en bijdrage in de lasten van het huwelijk	3
III. Bescherming van de gezinswoning	5
IV. Hoofdelijkheid inzake schulden voor de huishouding ..	6
V. Dringende voorlopige maatregelen	7
VI. Nietigverklaring van rechtshandelingen	19

Hfdst. II. Secundair huwelijksvermogensstelsel

CHARLOTTE DECLERCK	21
--------------------------	----

I. Wettelijk stelsel	21
II. Conventionele stelsels	52
III. Huwelijkscontract	64
IV. Wijziging van het huwelijksvermogensstelsel	65
V. Huwelijksvermogensrecht en IPR	66

Hfdst. III. Samenwoningsrecht

VEERLE ALLAERTS	67
-----------------------	----

I. Algemeen	67
II. Wettelijke samenwoning	69
III. Feitelijke samenwoning	71
IV. Familiaalvermogensrechtelijke overeenkomsten	77

Hfdst. IV. Schenkingen	
GUILLAUME DEKNUDT	93
I. Constitutieve bestanddelen	93
II. Grondvereisten	95
III. Vormvereisten	102
IV. Handgift	103
V. Vermomde schenking	105
VI. Onrechtstreekse schenking	107
VII. Schenking tussen echtgenoten	109
VIII. Ontbinding van de schenking	110
IX. Gevolgen	112
Hfdst. V. Erfrecht	
Prof. Dr. JOHAN DU MONGH, CHARLOTTE DECLERCK en GUILLAUME DEKNUDT	113
I. Algemene situering	113
II. Formaliteiten bij het openvallen van de nalaten- schap	115
III. Voorwaarden vereist om te erven	118
IV. Wettelijke devolutie	120
V. Testamentaire devolutie	124
VI. Erfovereenkomsten	140
VII. Reserve	142
VIII. Optierecht	145
IX. Vereffening-verdeling	148
X. Enkele familiaalvermogensrechtelijke technieken	154
XI. Venootschapsrechtelijke technieken	156
XII. Erfrecht en IPR	157
DEEL II. NIEUWE WETGEVING EN WETSVOORSTELLEN	159
Hfdst. I. Nieuwe wetgeving	
Prof. Dr. JOHAN DU MONGH, VEERLE ALLAERTS en GUILLAUME DEKNUDT	161
I. Wet van 28 maart 2007 tot wijziging, wat de regeling van het erfrecht van de langstlevende wettelijk samen- wonende betreft, van het Burgerlijk Wetboek en	

	van de Wet van 29 augustus 1988 op de erfregeling inzake landbouwbedrijven met het oog op het bevorderen van de continuïteit	161
II.	Wet van 27 april 2007 betreffende de hervorming van de echtscheiding	166
III.	Wet van 9 mei 2007 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden en de Wet van 10 mei 2007 tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden	167
IV.	Wet van 10 mei 2007 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek ter bevordering van de erfrechtelijke bescherming van buitenhuwelijkse kinderen	171
V.	Franse Wet van 23 juni 2006 betreffende de hervorming van het erfrecht en het schenkingsrecht .	173
VI.	Wijzigingen aan het Wetboek der Successierechten ..	180
VII.	Algemene fiscaalrechtelijke wijzigingen	184
Hfdst. II.	Wetsvoorstellen	
	VEERLE ALLAERTS en GUILLAUME DEKNUDT	187
	I. Burgerlijk recht	187
	II. Fiscaal recht	189
DEEL III.	VRAAGPUNTEN UIT DE PRAKTIJK	191
Hfdst. I.	De aanwas van een effectenportefeuille tussen echtgenoten	
	Prof. Dr. WALTER PINTENS en DIRK MICHIELS	193
	I. Tontine en aanwas en het verkoopsverbod tussen echtgenoten (art. 1595 B.W.)	193
	II. Bepanking tot eigen goederen	196
	III. De problematiek van de effectenportefeuille als een universaliteit van goederen	200
	IV. Volmachten	203
	V. Duur en einde van het aanwasbeding	204

Hfdst. II.	De belastingschuld en het huwelijk. <i>Contributio</i> en <i>obligatio</i>	
	DOMINIQUE PIGNOLET	207
I.	Situering	207
II.	Gehoudenheid van de echtgenoten tot de belastingenschuld (<i>obligatio</i>)	207
III.	Bijdrage van de echtgenoten tot de belastingenschuld (<i>contributio</i>)	221
IV.	Conclusie	227
Hfdst. III.	Het beding waarbij de vergoedingsrekeningen worden geacht van dag tot dag te zijn opgesteld	
	Prof. Dr. JOHAN DU MONGH en CHARLOTTE DECLERCK	229
I.	Inleiding	229
II.	Is het beding in strijd met de openbare orde?	231
III.	Is het beding in strijd met andere dwingende wetsbepalingen?	232
IV.	Is het beding in strijd met de coherentie van het gemeenschapstelsel?	234
V.	Besluit	236
Hfdst. IV.	Deelakkoorden tijdens de gerechtelijke vereffening en verdeling	
	Prof. JOHAN VERSTRAETE en JAN FACQ	239
I.	Inleiding – de gerechtelijke verdeling: een eindeloze kwestie? (Deel)akkoorden en de rol van de notaris ...	239
II.	Akkoorden betreffende de voortgang van de procedure	243
III.	Akkoorden (over de betwistingen) ten gronde	246
Hfdst. V.	Welke schenkingen zijn onderworpen aan de machtigings- vereiste van artikel 910 B.W.?	
	KOEN VANWINCKELEN	251
I.	Algemeen	251
II.	Voorgeschiedenis	252
III.	Kwalificatie van het overheidstoezicht	254
IV.	Welke schenkingen?	256

V.	Enige procedurele bemerkingen	257
VI.	Artikel 910 B.W. <i>de lege ferenda</i>	259
Hfdst. VI.	Schenking met voorbehoud van quasi-vruchtgebruik	
	Prof. Dr. ALAIN VERBEKE	261
I.	Bevoegdheden van een gewone vruchtgebruiker	262
II.	Bevoegdheden van een quasi-vruchtgebruiker	264
III.	Wettelijk quasi-vruchtgebruik	270
IV.	Conventioneel quasi-vruchtgebruik	271
V.	Voorbehoud van quasi-vruchtgebruik bij een schenking	273
VI.	Conclusie	279
Hfdst. VII.	Herstelverplichting na herroeping van een (gewone) schenking	
	SVEN MOSSELMANS	281
I.	Onherroepelijkheid als wezenkenmerk van de schenking	281
II.	<i>Ratio</i>	283
III.	Bijzondere toepassingen in wet	284
IV.	Herroeping wegens niet-ervulling van voorwaarden	287
V.	Herroeping wegens ondankbaarheid	290
Hfdst. VIII.	De tweede grote promotie van de buitenhuwelijkse kinderen na de vele recente wetswijzigingen	
	Prof. MIEKEN PUELINCKX-COENE	299
I.	Inleiding	299
II.	Uitbanning van elke resterende ongelijke behande- ling van buitenhuwelijkse kinderen uit een vorige relatie en duidelijke verbetering van de erfrechtelijke positie van de in overspel verwekte kinderen zeker in samenloop met de bedrogen huwelijkspartner en de kinderen uit het miskende huwelijk	302
III.	Verbetering van de erfrechtelijke positie van (sommige) in bloedschande verwekte kinderen	318
IV.	Grotere eerbied voor de biologische waarheid	321
V.	Besluit	322

Hfdst. IX. Actuele ontwikkelingen inzake levensverzekerings- overeenkomsten	
Prof. JOS RUYSSSEVELDT	325
I. Beknopte analyse van de Landverzekeringwet	325
II. Artikel 8 W.Succ.	334
III. Van verzekeren tot beleggen	338
IV. Verzekeringspolissen en echtgenoten	340
V. Successieplanning met verzekeringpolissen	349
Hfdst. X. De vrijstelling van successierechten op de gezinswoning	
ANN MAELFAIT	357
I. Inleiding	357
II. Voorwaarden voor de vrijstelling	358
III. Gevolgen voor de aanrekening van het passief	364
IV. Gevolgen voor de aangifte	365
V. Vrijstelling en vermogensplanning?	366
VI. Een aantal kritische bedenkingen	368
EPILOOG	371
Waarheen met ons erfrecht?	
Prof. Dr. JOHAN DU MONGH	373